

Poskytovanie služobného voľna príslušníkom PZ v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19¹

Anotácia: Príspevok autora sa zaoberá právnou úpravou reglementujúcou poskytovanie služobného voľna príslušníkom PZ v Slovenskej republike. Pozornosť smeruje k analýze vybraných inštitútov služobného pomeru príslušníka PZ, osobitne k prekážkam vo výkone štátnej služby policajta. Autor taktiež vyslovuje závery, ktorých predpokladom je vplyv na zefektívnenie právnej úpravy *de lege ferenda*.

Kľúčové slová: policajt, príslušník PZ, služobné voľno, služobný pomer, OČR, COVID-19, koronavírus.

1. PREKÁŽKY V ŠTÁTNEJ SLUŽBE A SLUŽOBNÉ VOĽNO

Základnou povinnosťou policajta je vykonávať štátnu službu. Avšak v priebehu výkonu štátnej služby ako pracovného procesu sa často stáva, že nastanú okolnosti, ktoré natrvalo alebo na určitý čas bránia policajtovi vykonávať štátnu službu a s ktorými zákon spája rad rôznych právnych dôsledkov.

Ak charakter prekážky nie je trvalý, potom na strane služobného úradu je možnosť alebo aj povinnosť poskytnúť zamestnancovi služobné voľno s nárokom alebo bez nároku na služobný plat.

Iba prekážky dočasného charakteru môžeme vymedziť ako právne skutočnosti, ktorých existencia nebude mať za následok ukončenie služobného pomeru, ale dôjde iba dočasne k prerušeniu plnenia práv a povinností vyplývajúcich z tohto právneho vzťahu.

Služobným voľnom (§ 79 až § 83 a súvisiacich ustanovení zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) rozumieme čas, resp. obdobie, počas ktorého nemôže policajt vykonávať štátnu službu z dôvodu zákonom stanovenej prekážky.²

Služobné voľno **sa neudeľuje**, ak je neprítomnosť policajta v službe pre dôležitú osobnú prekážku **ospravedlnená**, teda v prípadoch neprítomnosti policajta v službe za čas:

- dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby pre chorobu alebo úraz,
- preventívnej rehabilitácie a
- prvých 2 týždňov kúpeľnej starostlivosti.

Služobné voľno pre dôležité osobné prekážky v štátnej službe sa poskytuje na nevyhnutne potrebný čas v zásade v obvyklých dňoch služby, avšak v niektorých prípadoch je rozsah služobného voľna stanovený v kalendárnych dňoch [napr. pri ošetrovaní člena rodiny podľa § 81 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z., pri poskytovaní študijného voľna podľa § 82 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z.].

---

¹ Tento príspevok je výstupom z vedeckovýskumnej úlohy VVÚ č. 235/2017 „Aplikačné aspekty zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbere v znení neskorších predpisov a súvisiacich právnych a interných predpisov v služobných činnostiach“ realizovanej na pôde Akadémie policajného zboru v Bratislave.

² MEZEI, J., J. ŠIMONOVÁ, J. NOCIAR, J. DINIČ, I. FUFAL, 2018. *Štátna služba a služobný pomer príslušníkov Policajného zboru*. 1. vyd., Bratislava: Wolters Kluwer, s. 764. ISBN 978-80-8168-980-2.

Pri udeľovaní služobného voľna platí základná zásada deklarovaná v ustanovení § 79 zák. č. 73/1998 Z. z. a to, že sa udeľuje vtedy, ak policajt nemôže vykonávať štátnu službu pre dôležitú prekážku. Táto zásada je všeobecná a platí pre policajtov vykonávajúcich štátnu službu v rovnomernom, ako aj v nerovnomernom režime výkonu štátnej služby. Služobné voľno sa teda poskytuje na nevyhnutne potrebný čas v dňoch, ktoré sú inak obvyklými dňami služby policajta, ak v zákone č. 73/1998 Z. z. nie je ustanovené inak. Inak je ustanovené práve v prípadoch, keď vznikne prekážka, pri ktorej je priamo v príslušnom ustanovení zákona určené, že sa služobné voľno poskytuje v kalendárnych dňoch.

Služobné voľno z **finančného hľadiska** možno rozdeliť do 2 základných kategórií:

- služobné voľno s nárokom na služobný plat,
- služobné voľno bez nároku na služobný plat, počas ktorého
  - o je policajt zabezpečený podľa predpisov sociálneho zabezpečenia,
  - o policajt nemá nárok na žiadnu finančnú kompenzáciu.

Podľa dôvodu poskytnutia, rozlišujeme služobné voľno:

- pre prekážky v štátnej službe z **dôvodov všeobecného záujmu**, ktorými sú:
  - o výkon verejných funkcií,
  - o výkon občianskych povinností,
  - o výkon iných úkonov vo všeobecnom záujme, ktoré nie je možné uskutočniť mimo času služby;
- pre **dôležité osobné prekážky** v štátnej službe (o. i. aj dôležité osobné prekážky súvisiace so štúdiom pri výkone štátnej služby),
- **z vopred nepredvídateľných dôvodov,**
- **počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID-19.**

Prekážku v štátnej službe z dôvodu všeobecného záujmu, dôležitú osobnú prekážku v štátnej službe a prekážku podľa § 83 ods. 1 zák. č. 73/1998 Z. z. (služobné voľno bez nároku na služobný plat) a ich trvanie **je policajt povinný preukázať**.

Ak priznanie platových náležitostí a ďalších náležitostí je podmienené vykonávaním štátnej služby, **za vykonávanie štátnej služby sa posudzuje aj čas služobného voľna** pre:

- prekážky v štátnej službe z dôvodov všeobecného záujmu, ak policajtovi nebola poskytnutá náhrada služobného platu alebo iná náhrada,
- dôležité osobné prekážky v štátnej službe (aj súvisiace so štúdiom pri výkone štátnej služby).

2. SLUŽOBNÉ VOĽNO POSKYTOVANÉ V SÚVISLOSTI S OCHORENÍM COVID-19 PRED ÚČINNOSŤOU NOVELY ZÁKONA Č. 73/1998 Z. Z. (DO 9. 4. 2020)

Pred zmenou zákona č. 73/1998 Z. z., sa inštitút služobného voľna pre prekážky, ktoré nastali v príčinnej súvislosti s ochorením COVID-19, riadili etablovanými ustanoveniami zákona č. 73/1998 Z. z., ktoré boli postupom času ďalej vysvetľované prostredníctvom viacerých usmernení MV SR.³

---

³ Metodické usmernenie o udeľovaní služobného voľna príslušníkom PZ a HaZZ, ošetrovné štátnych zamestnancov a zamestnancov MV SR:

2.1 Služobné voľno pre niektoré prekážky v štátnej službe z dôvodu všeobecného záujmu v súvislosti s ochorením COVID-19

Policajt, ktorému sa poskytlo služobné voľno pre prekážky v štátnej službe z dôvodu všeobecného záujmu, má počas tohto služobného voľna **nárok na služobný plat** alebo na ďalší služobný plat, ak mu nebola poskytnutá iná náhrada. Služobné voľno pre prekážky v štátnej službe z dôvodu všeobecného záujmu sa poskytne (obligatórne) **na nevyhnutne potrebný čas**.

Prekážkami v štátnej službe z dôvodov všeobecného záujmu **rozumieme** výkon:

1. verejných funkcií,
2. občianskych povinností a
3. iných úkonov vo všeobecnom záujme,
ktoré nie je možné uskutočniť mimo času výkonu štátnej služby.

Počas doby šírenia sa nákazy COVID-19 sú v pozornosti najmä ustanovenia o plnení občianskych povinností, pretože zákon č. 73/1998 Z. z. za výkon **občianskych povinností** považuje najmä (demonštratívny výpočet):

- pri predvolaní na konanie na súde alebo inom štátnom orgáne alebo orgáne územnej samosprávy okrem činnosti súdneho znalca a tlmočníka,
- pri poskytnutí prvej pomoci,
- pri povinných lekárskech prehliadkach,⁴
- pri opatreniach proti prenosným chorobám,
- pri iných naliehavých opatreniach liečebno-preventívnej starostlivosti,
- pri izolácii z dôvodu veterinárnych ochranných opatrení,
- pri poskytnutí osobnej pomoci pri požiarnej ochrane, živelných udalostiach, záchrannej akcii Horskej služby v teréne alebo v iných obdobných mimoriadnych prípadoch a v prípadoch, keď je fyzická osoba povinná podľa právnych predpisov osobnú pomoc poskytnúť.

Pre uvedené prípady platí, že ide o činnosti, ktoré sú príslušníci PZ v zásade povinní plniť, nie z titulu výkonu funkcie policajta, ale vyplývajú z ich statusu ako občana SR. Je potrebné dodať, že tieto občianske povinnosti vyplývajú aj zamestnancom v pracovnom pomere⁵, resp. štandardne všetkým občanom SR.

Celodenné neprítomnosti v nerovnomernom rozvrhnutí času služby policajta pri vzniku prekážok v štátnej službe z dôvodu všeobecného záujmu okrem darovania krvi, sú vykazované priemerným počtom hodín pripadajúcim na kalendárny deň (prepočtový koeficient 5,43 hod./kalendárny deň), tzn. 5 hodín a 26 minút. Prekážky z dôvodu darovania krvi sa zhodnocujú ako aktivita v súvislosti s výkonom služby, teda v rozsahu **od** 5 hodín a 26 minút **do** 8 hodín.

-
- zo dňa 9. 3. 2020 (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-001),
  - zo dňa 10. 3. 2020 (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-002) a
  - zo dňa 16. 3. 2020 (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-003).

⁴ S odkazom na § 145a zák. č. 73/1998 Z. z. máme prioritne na mysli periodickú preventívnu lekársku prehliadku realizovanú spravidla raz za rok (pokiaľ sa nevyžaduje v kratších časových intervaloch), ako aj mimoriadnu preventívnu lekársku prehliadku, lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k výkonu štátnej služby.

⁵ § 137 Zákonníka práce.

2.2 Služobné voľno pre niektoré dôležité osobné prekážky v štátnej službe v súvislosti s ochorením COVID-19

Poskytnutie služobného voľna pre dôležité osobné prekážky v štátnej službe možno rozdeliť do 2 kategórií, a to:

- na ktoré je *ex lege obligatórne* nárok (nadriadený je povinný poskytnúť služobné voľno policajtovi s nárokom na služobný plat),
- na tzv. *fakultatívne* dôvody, pri ktorých nadriadený môže, ale zároveň aj nemusí poskytnúť služobné voľno policajtovi.

Podmienky poskytovania služobného voľna pre dôležité osobné prekážky v štátnej službe sú podrobne upravené v § 81 zákona č. 73/1998 Z. z.. Ak policajt spĺňa podmienky uvedené v § 81 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z., je *nadriadený povinný poskytnúť mu služobné voľno* s nárokom na služobný plat v stanovenom rozsahu. Aby nadriadený správne posúdil, či má policajt na konkrétne služobné voľno nárok, musí zistiť, či sú splnené zákonom stanovené podmienky.

Počas šírenia ochorenia COVID-19 do úvahy pripadá najmä *obligatórne* poskytnutie služobného voľna pre dôležité osobné prekážky *pri ošetrovaní člena rodiny (OČR), starostlivosti o dieťa* – a to konkrétne pri:

1. ošetrovaní chorého dieťaťa mladšieho ako 10 rokov,⁶
2. starostlivosti o dieťa mladšie ako 10 rokov⁷ z toho dôvodu, že:
  - a. detské výchovné zariadenie, v ktorého starostlivosti dieťa inak je, alebo škola, do ktorej chodí, boli uzatvorené podľa nariadenia príslušných orgánov alebo
  - b. dieťa nemôže byť pre nariadenú karanténu v starostlivosti detského výchovného zariadenia alebo dochádzať do školy, alebo
  - c. osoba, ktorá sa inak o dieťa stará, ochorela alebo jej bola nariadená karanténa alebo karanténne opatrenie, alebo sa podrobila vyšetreniu alebo ošetrovaniu v zdravotníckom zariadení, ktoré nebolo možné zabezpečiť mimo času výkonu štátnej služby, a preto sa nemôže o dieťa starať;
3. pri *ošetrovaní iného chorého člena rodiny*, ktorý *žije s policajtom v spoločnej domácnosti*, ak jeho zdravotný stav vyžaduje nevyhnutne ošetrovanie inou osobou a chorého nie je možné alebo vhodné umiestniť v nemocnici.

Služobné voľno sa v týchto prípadoch poskytne najviac po dobu *prvých 9 po sebe idúcich kalendárnych dní*, pokiaľ potreba ošetrovania alebo starostlivosti v nich trvá. Policajtovi, ktorý má v trvalej starostlivosti aspoň jedno dieťa vo veku *do skončenia povinnej školskej dochádzky* a je inak osamelý, sa poskytne služobné voľno po dobu *prvých 14 po sebe idúcich kalendárnych dní*, pokiaľ potreba ošetrovania alebo starostlivosti v nich trvá. Súčasťou dní, ktoré sa na tento účel policajtovi poskytujú sú aj dni služobného pokoja.⁸ To znamená, že takéto služobné voľno nie je možné napr. v sobotu a nedeľu prerušiť a pokračovať v jeho čerpaní v ďalších dňoch. Policajti čerpajú uvedené služobné voľno jednotne, bez ohľadu na typ rozvrhnutia času služby.

⁶ Novela zákona s účinnosťou od 9. 4. 2020 zmenila vek dieťaťa z 10 na 11 rokov.

⁷ Tamtiež.

⁸ Vymedzené v § 65 ods. 6 zákona č. 73/1998 Z. z.

V tom istom prípade ošetrovania alebo starostlivosti sa služobné voľno poskytne *len raz* a len *jednému z oprávnených osôb*, teda napr. jednému z rodičov. Nie je možné, aby sa v rámci ošetrovania v tom istom prípade rodičia striedali. Zároveň nie je možné, aby si z titulu takejto prekážky čerpali voľno obaja rodičia naraz.

Uvedené znamená, že rozsah služobného voľna počas tzv. OČR-ky nie je obmedzený na počet dní *v mesiaci*, ale na počet dní *v tom istom prípade ošetrovania*. Či ide o „ten istý prípad ošetrovania“ závisí od posúdenia ošetrojúceho lekára, ktoré potvrdzuje na predpísanom tlačive (začiatok je uvedený v I. diele žiadosti – žiadosť o ošetrovné a koniec v II. diele žiadosti – potvrdenie o skončení potreby ošetrovania/starostlivosti).

Usmerneniami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“)⁹ sa však obmedzenia počtu dní v tom istom prípade ošetrovania, vzhľadom na špecifickosť situácie šírenia ochorenia COVID-19, modifikovala a umožnilo sa tzv. reťazenie služobného voľna z hľadiska jeho trvania, ak dôvod pre poskytnutie služobného voľna nepominul (napr. karanténa či uzavretie škôlok/škôl pretrvávajúce dlhšie ako 9 dní).

Otázku, či je dôvodné, aby otec dieťaťa čerpal služobné voľno, pričom matka dieťaťa je na materskej, resp. rodičovskej dovolenke, nie je možné zodpovedať jednoznačne. Tak isto ako pri sprevádzaní rodinného príslušníka na vyšetrenie nadriadený berie do úvahy konkrétne okolnosti, ktoré v danom čase vie zistiť alebo sú mu známe. Nárok otca na prekážku v službe z titulu ošetrovania však nie je možné automaticky vylúčiť iba z dôvodu, že matka dieťaťa je na materskej, resp. rodičovskej dovolenke.

2.2.1 Poskytovanie služobného voľna v prípade ošetrenia chorého dieťaťa mladšieho ako 10 rokov

Nadriadený v tomto prípade sleduje *podmienku vzťahu policajta k dieťaťu, na ktoré ho čerpá*. Musí ísť o jeho dieťa, pričom je právne bezvýznamné, či matka dieťaťa žije s policajtom v spoločnej domácnosti. To znamená, že nárok na služobné voľno v prípade ošetrovania dieťaťa do 10 rokov si môže uplatniť tiež rozvedený policajt, ktorý ošetruje svoje vlastné dieťa, aj keď s ním nežije v spoločnej domácnosti. Uvedené však platí iba v prípade poskytnutia služobného voľna v rozsahu do 9 dní. Prirodzene, vzhľadom na skutočnosť, že ide o celodennú a osobnú starostlivosť o dieťa, musí osoba, ktorá čerpá toto služobné voľno, byť v zásade 24 hodín denne k dispozícii dieťaťu, teda aj v jeho fyzickej prítomnosti po celý čas trvania tejto prekážky v službe. Teda nie je možné v rámci dňa prenechať ošetrovanie na inú osobu, napr. z dôvodu že by policajtovi inak skončila služba podľa určeného rozvrhu.

Nadriadený je povinný sledovať aj rozsah a spôsob čerpania tohto služobného voľna, pričom nie je ho možné čerpať iným spôsobom, ako deklaruje zákon a zároveň uvedená prekážka má súvislé trvanie. To znamená, že takéto služobné voľno nie je možné napr. prerušiť na sobotu a nedeľu a pokračovať v ďalšom dni. Koniec potreby ošetrovania posudzuje ošetrojúci lekár. Zákonný limit, tzn. najviac 9, resp. 14 po sebe idúcich kalendárnych dní, však nesmie byť prekročený. Ak potreba ošetrovania trvá aj po vyčerpaní maximálneho rozsahu služobného voľna s nárokom na služobný plat, je možné v ošetrovaní

---

⁹ Metodické usmernenie o udeľovaní služobného voľna príslušníkom PZ a HaZZ, ošetrovné štátnych zamestnancov a zamestnancov MV SR:

- zo dňa 9. 3. 2020 (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-001),
- zo dňa 10. 3. 2020 (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-002) a
- zo dňa 16. 3. 2020 (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-003).

pokračovať s využitím iných inštitútov zákona, napr. služobného voľna bez nároku na služobný plat¹⁰ alebo dovolenky.

Ak sú splnené zákonom ustanovené podmienky, nadriadený nemá inú možnosť, ako predmetné služobné voľno poskytnúť. Splnenie zákonných podmienok, ktoré má nadriadený k dispozícii (napr. v osobnom spise policajta) nemusí policajt osobitne preukazovať. V prípade podozrení zo zneužívania týchto inštitútov konkrétnymi policajtmi môže nadriadený využiť svoje oprávnenia a overovaním alebo kontrolnou činnosťou takéto zneužívanie eliminovať.

Podmienku potreby celodenného ošetrovania a dĺžku jej trvania posudzuje výlučne ošetrojúci lekár. Pokiaľ dôjde k záveru, že takáto potreba v danom prípade je, vystaví policajtovi pre zamestnávateľa tlačivo na to určené (tzv. žiadosť o ošetrovné). Samotným vystavením tohto tlačiva vyplneného podľa predtlaču, ktoré potvrdí svojim podpisom a pečiatkou, lekár deklaruje splnenie podmienky, že stav pacienta nevyhnutne vyžaduje ošetrovanie inou osobou. Žiadne ďalšie doplnenia na preukazovanie splnenia tejto podmienky nie sú potrebné a nadriadený nie je oprávnený ich požadovať. V tlačive sa uvádzajú tiež údaje o rodičovi dieťaťa a adresa jeho trvalého bydliska. Pri ošetrovaní sa vychádza z predpokladu, že dieťa bude ošetrované na adrese uvedenej v žiadosti policajta. Nie je však vylúčené ani ošetrovanie na inej adrese. Predmetom kontroly zo strany nadriadeného nie je tak skutočnosť, že k ošetrovaniu ne/dochádza na adrese uvedenej na tlačive, ale skutočnosť že policajt je bezprostredne, osobne s dieťaťom a poskytuje mu starostlivosť tak, ako to vyžaduje účel tejto prekážky.

Policajt potom **bezodkladne oboznámi**¹¹ svojho nadriadeného o vzniku tejto prekážky v štátnej službe, t. j. okamžite ho vyrozumie (napr. telefonicky) a následne mu podľa okolností bezodkladne doručí uvedené potvrdenie o ošetrovaní člena rodiny.

Keďže nadriadený musí poskytnúť služobné voľno po splnení zákonných podmienok, je povinný skúmať splnenie aj ostatných podmienok. Ďalšia podmienka sa viaže k **statusu ošetrovanej osoby**, konkrétne **či ju možno zaradiť do okruhu oprávnených osôb** podľa príslušného ustanovenia. Keďže zákon uvedené bližšie nešpecifikuje, možno vychádzať výlučne z ustanovenia § 130 zákona č. 73/1998 Z. z.. Policajt nesie v danom prípade dôkazné bremeno a nadriadenému musí byť zrejmé, že bola naplnená jedna zo zákonných podmienok na poskytnutie služobného voľna.

V prípade posudzovania nároku na poskytnutie služobného voľna na viac ako 9 dní je potrebné brať do úvahy kumulovanú podmienku osamelého rodiča, ktorý má dieťa v trvalej starostlivosti. Pokiaľ osamelosť je definovaná ustanovením § 158 zákona č. 73/1998 Z. z., trvalá starostlivosť je právne neurčitý pojem. V prípade rozvedených rodičov za oprávnenú osobu pre účely poskytnutia tohto služobného voľna považujeme rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Špecifická situácia môže nastať pri súdom schválenej dohode o striedavej starostlivosti. V tomto prípade za splnenie uvedenej podmienky považujeme obdobia v ktorých má policajt dieťa vo svojej osobnej starostlivosti. Pri posudzovaní súvisiacich nárokov v služobnom pomere takéhoto policajta je pre nadriadeného relevantné spravidla obdobie určené súdom (napr. určené 2 týždne v mesiaci). V prípade ošetrovania dieťaťa však nie je možné striktno vyžadovať, aby služobné voľno z tohto titulu rodič čerpal výlučne v obdobiach, v ktorom mu dieťa bolo zverené

¹⁰ Podľa § 83 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z.

¹¹ Podľa § 81 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z.

do starostlivosti. Uvedenému bráni zásada, že v tom istom prípade ošetrovania sa služobné voľno poskytne len raz a len jednému z oprávnených, ktorá presahuje rámec právnej úpravy služobného pomeru policajtov. To znamená, že takémuto policajtovi nie je možné, pri splnení ostatných zákonných podmienok, uprieť nárok na čerpanie služobného voľna z dôvodu ošetrovania dieťaťa ani v období, v ktorom má dieťa zverené do starostlivosti druhý rodič.

Ak priznanie platových náležitostí a ďalších náležitostí je podmienené vykonávaním štátnej služby, za vykonávanie štátnej služby sa posudzuje aj čas služobného voľna pre dôležité osobné prekážky v štátnej službe.¹²

2.2.2 Poskytovanie služobného voľna v prípade ošetrovania iného chorého člena rodiny, ktorý žije s policajtom v spoločnej domácnosti

Posúdenie, *kto je členom rodiny*, vychádza rovnako z predmetného ustanovenia zákona.¹³ Rodinou policajta je manžel alebo manželka a deti odkázané výživou na policajta.¹⁴ Služobné voľno¹⁵ sa teda poskytuje z dôvodu ošetrovania manželky, manžela alebo dieťaťa policajta, ktoré má 10 a viac rokov, pričom sa vyžaduje splnenie podmienky, že tento člen rodiny žije s policajtom v spoločnej domácnosti. Policajt je povinný preukázať aj žitie v spoločnej domácnosti. Splnenie uvedených podmienok, samozrejme, policajt nemusí osobitne preukazovať, pokiaľ má tieto údaje jeho nadriadený k dispozícii (napr. v osobnom spise policajta). Pre úplnosť je potrebné poznamenať, že policajt pri ošetrovaní iného chorého rodinného príslušníka, ktorým je napr. jeho otec, matka, svokor, svokra, brat, sestra a pod. nemá nárok na služobné voľno s nárokom na služobný plat. Nič na tom nemenia ani skutočnosti, že mu lekár vystavil potvrdenie o nevyhnutnosti ošetrovania inou osobou a že tento rodinný príslušník žije s policajtom v spoločnej domácnosti.

Na preukázanie žitia v spoločnej domácnosti však nepostačuje výlučne len čestné vyhlásenie policajta, ale musí byť doplnené ešte o iný listinný doklad. Miestom pobytu je miesto trvalého pobytu, miesto prechodného pobytu alebo medzi nadriadeným a policajtom vopred písomne dohodnuté miesto pobytu rodiny policajta na území SR.¹⁶ V uvedenom kontexte je najjednoduchším spôsobom na preukázanie spoločnej domácnosti preukázanie spoločného trvalého pobytu v konkrétnej domácnosti, ktoré možno preukázať príslušným potvrdením vydaným, či potvrdeným obcou.

Ako už bolo uvedené, potrebu celodenného ošetrovania a jej dĺžku posudzuje výlučne ošetrojúci lekár. Pokiaľ dôjde k záveru, že v danom prípade takáto potreba nastala, vystaví policajtovi pre zamestnávateľa tlačivo tzv. Žiadosť o ošetrovné, ktoré však vychádza zo všeobecnej právnej úpravy sociálneho poistenia, v ktorom je v porovnaní s osobitnou úpravou policajtov ustanovený širší okruh osôb, na ktoré je možné ošetrovné čerpať a tiež

¹² § 130 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z.

¹³ § 130 ods. 5 zákona č. 73/1998 Z. z.

¹⁴ Za vyživované dieťa sa považuje dieťa vlastné, osvojené, dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu a dieťa druhého z manželov, ktoré sa považuje za nezaopatrené dieťa. Za vyživované dieťa daňovníka sa považuje aj plnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu (zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa), a to napr. dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie však do dovŕšenia 25 rokov veku, ak sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom, alebo sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie štúdiom, alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre chorobu, alebo úraz, alebo dieťa, ktoré je neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie, alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti. Za vyživované dieťa sa nepovažuje dieťa poberajúce invalidný dôchodok alebo ktoré získalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa.

¹⁵ Podľa § 81 ods. 1 písm. d) bod 3 zák. č. 73/1998 Z. z.

¹⁶ V kontexte § 130 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z.

rozdielny maximálny rozsah (10 dní). Je potrebné si uvedomiť, že všeobecný lekár postupuje podľa všeobecnej úpravy a spravidla neskúma, či oprávnenou osobou je policajt, ktorého nárok je upravený zákonom č. 73/1998 Z. z.. Preto môže v aplikačnej praxi nastať situácia, že nadriadený, napriek lekárom vystavenému potvrdeniu nemá právny dôvod udeliť policajtovi služobné voľno z titulu ošetrovania iného chorého člena rodiny, ktorý žije s policajtom v spoločnej domácnosti.

2.2.3 Dôležitá osobná prekážka starostlivosti o dieťa z dôvodu uzatvorenia detského výchovného zariadenia alebo školy:

Policajt má nárok na poskytnutie služobného voľna v prípade uzatvorenia detského výchovného zariadenia, v ktorého starostlivosti je dieťa alebo školy, do ktorej dieťa chodí, podľa nariadenia príslušných orgánov.¹⁷ Uvedené ustanovenie však nemožno chápať extenzívne, tzn. nemožno považovať každé uzatvorenie takéhoto zariadenia, či školy za legálny dôvod na poskytnutie služobného voľna s nárokom na služobný plat. V hodnotení časového obdobia poskytnutia služobného voľna je potrebné prihliadať na právnu úpravu regulujúcu výchovu a vzdelávanie a činnosť materských škôl a škôl.¹⁸ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti organizácie a zabezpečovania výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole, v základnej škole a organizáciu výchovy a vzdelávania v stredných školách.¹⁹ Spravidla zovšeobecnená zmena času prevádzky je určovaná riaditeľom po príslušnom prerokovaní so zástupcami rodičov a súhlase zriaďovateľa.

Obdobne, čas prevádzky materskej školy s celodennou výchovou a vzdelávaním určuje riaditeľ po prerokovaní so zákonnými zástupcami a po súhlase so zriaďovateľom. Prevádzku možno obmedziť alebo aj prerušiť. Cez letné prázdniny sa prevádzka materskej školy preruší najmenej na 3 týždne z dôvodov potreby dôkladného čistenia jej priestorov, dezinfekcie prostredia a hračiek, ako aj čerpania dovolenky niektorých zamestnancov. Prerušenie alebo obmedzenie prevádzky materskej školy cez letné prázdniny oznámi riaditeľ spravidla 2 mesiace vopred. V miestach, kde je viac materských škôl jedného zriaďovateľa, sa počas prerušenia prevádzky materskej školy deti sústreďujú do niektorej z nich. Keďže ide o dlhodobé plánované prerušenie prevádzky, je možné sa naň vopred pripraviť (napr. naplánovať dovolenku). V prípade viacerých prevádzok je teda možné riešiť takýto stav so zriaďovateľom, ktorý v danej situácii má v rámci možností plniť povinnosti vyplývajúce mu z uvedeného právneho predpisu (zabezpečiť náhradnú prevádzku). V takomto prípade teda nie je dôvod na poskytnutie služobného voľna s nárokom na služobný plat, ale do úvahy pripadá poskytnutie služobného voľna bez nároku na služobný plat.²⁰ Pri tomto fakultatívnom ustanovení sa však zohľadňuje záujem štátnej služby na plnení služobných úloh.

Prevádzka materských škôl môže byť dočasne prerušená aj zo závažných dôvodov, ktoré ohrozujú zdravie zverených detí (napr. pandémia COVID-19) alebo môžu spôsobiť závažné škody na majetku. Pokiaľ takéto dôvody hrozia, vydá príslušný orgán, do vecnej

¹⁷ V zmysle § 81 ods. 1 písm. d) bod 2a zákona č. 73/1998 Z. z.

¹⁸ Máme na mysli najmä zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášku Ministerstva školstva SR č. 306/2008 Z. z. o materskej škole v znení neskorších predpisov, vyhlášku Ministerstva školstva SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení neskorších predpisov, vyhlášku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 65/2015 Z. z. o stredných školách v znení neskorších predpisov.

¹⁹ Podľa § 28 ods. 18, § 30 ods. 8 ako aj § 48 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁰ V zmysle § 83 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z.

pôsobnosti ktorého materská škola patrí, na podklade rozhodnutia orgánu kontrolujúceho stav napr. úrad verejného zdravotníctva, stavebný úrad, rozhodnutie o uzatvorení zariadenia. Na základe takejto prekážky je logicky možné uplatniť si nárok na poskytnutie služobného voľna s nárokom na služobný plat. K prerušeniu výchovno-vzdelávacieho procesu z dôvodu vysokej chorobnosti žiakov dochádza spravidla rozhodnutím zriaďovateľa na podnet príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva. Túto situáciu je možné subsumovať pod ustanovenie, ktoré upravuje dôležitú osobnú prekážku starostlivosti o dieťa mladšie ako 10 rokov z dôvodu, že detské výchovné zariadenie, v ktorého starostlivosti inak dieťa je, alebo škola, do ktorej chodí, boli uzatvorené podľa nariadenia príslušných orgánov.²¹ Policajt v takomto prípade žiada o udelenie služobného voľna s nárokom na služobný plat predložením „Žiadosti o ošetrovné“. Toto tlačivo vystaví príslušný detský lekár na základe potvrdenia riaditeľa školy, ktoré je potrebné k žiadosti o služobné voľno tiež priložiť.²²

Ako vyplýva zo zákonných ustanovení, nemusí ísť len o zdravotné dôvody (napr. tzv. chrípkové prázdniny, karanténne opatrenia), ale aj iné dôvody neplánovaného uzatvorenia zariadenia z dôvodu zdravia zverených detí alebo predchádzania vzniku majetkovej ujmy (napr. výmena okien, havarijný stav). Keďže letné prázdniny z akéhokoľvek dôvodu sú vopred plánované, a to nielen v materskej škole, ale aj v základnej škole, policajt mal vopred vedomosť o takomto časovom úseku, v ktorom nebude zabezpečená starostlivosť o dieťa, a teda mal si predmetnú starostlivosť zabezpečiť sám. V takom prípade absentuje nariadenie príslušného orgánu, z koho podnetu musí dôjsť k uzatvoreniu zariadenia. V podstate teda počas bežných prázdnin nárok na poskytnutie služobného voľna²³ v žiadnom prípade nevzniká, pretože nie je splnená zákonná podmienka, že detské výchovné zariadenie bolo uzatvorené podľa nariadenia príslušných orgánov.

Nadriadený pri udeľovaní takéhoto služobného voľna sleduje najmä podmienku vzťahu policajta k dieťaťu, ktoré je dôvodom jeho prekážky v štátnej službe. Musí ísť o jeho dieťa, pričom je právne bezvýznamné, či matka dieťaťa žije s policajtom v spoločnej domácnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že dôvodom prekážky v štátnej službe je celodenná a osobná starostlivosť o dieťa, musí policajt čerpajúci toto služobné voľno byť v zásade 24 hodín denne k dispozícii dieťaťu (a teda aj v jeho fyzickej prítomnosti) po celý čas trvania tejto prekážky v službe. Nadriadený je povinný sledovať aj rozsah a spôsob čerpania tohto služobného voľna, čiže splnenie ďalších podmienok, ktoré sú ustanovené spoločne pre všetky prípady ošetrovania člena rodiny a starostlivosti o dieťa.²⁴ Podľa zákona z tohto dôvodu patrí policajtovi služobné voľno s nárokom na služobný plat najviac po dobu prvých deväť po sebe idúcich kalendárnych dní (pri osamelom rodičovi 14 dní). Toto voľno je možné čerpať len v súvisle trvajúcom intervale, nemožno ho prerušiť, napr. na sobotu a nedeľu a následne v ňom pokračovať. Začiatok aj koniec potreby ošetrovania posudzuje ošetrojúci lekár. Zákonný rozsah, t. j. najviac 9, resp. 14 po sebe idúcich kalendárnych dní, však nesmie byť prekročený. Na prípadnú potrebu ošetrovania, resp. starostlivosti trvajúcu aj po vyčerpaní maximálneho možného rozsahu služobného voľna s nárokom na služobný plat sa potom môže využiť služobné voľno bez nároku na služobný plat²⁵ alebo dovolenka. Druhá podmienka, ako vyššie uvádzame, sa viaže k osobe oprávnenej čerpať predmetné služobné voľno, konkrétne

²¹ § 81 ods. 1 písm. d) bod 2a zákona č. 73/1998 Z. z.

²² Uvedené neplatí pre služobné voľno poskytované z obdobného dôvodu počas krízovej situácie spôsobenej ochorením COVID-19 – pozri nasledovnú kapitolu.

²³ Podľa § 81 ods. 1 písm. d) bod 2a zákona č. 73/1998 Z. z.

²⁴ § 81 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z.

²⁵ § 83 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z.

prináleží len jednému z oprávnených, a teda nemôžu z titulu takejto prekážky čerpať voľno obaja rodičia súbežne. Ak sú kumulatívne naplnené zákonné podmienky, nadriadený nemá inú možnosť, ako predmetné služobné voľno poskytnúť. V prípade podozrení zo zneužívania týchto inštitútov konkrétnymi policajtmi môže nadriadený využiť svoje oprávnenia a overovaním alebo kontrolnou činnosťou takéto zneužívanie eliminovať.

2.2.4 Ospravedlnená neprítomnosť policajta v službe

Ako už bolo uvedené, služobné voľno sa neposkytuje, ak sa neprítomnosť policajta v službe **ospravedlní**, a to za čas:

- dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby pre chorobu alebo úraz (tzv. PN-ka),
- preventívnej rehabilitácie a
- prvých 2 týždňov kúpeľnej starostlivosti.

2.3 Služobné voľno bez nároku na služobný plat pre niektoré prekážky v štátnej službe v súvislosti s ochorením COVID-19

Jedným z možných prípadov, ktoré sa môžu vyskytnúť počas šírenia ochorenia COVID – 19 je **nepredvídané prerušenie premávky** alebo **meškanie hromadných dopravných prostriedkov**. V tomto prípade sa služobné voľno **bez nároku na služobný plat** policajtovi poskytne **na nevyhnutne potrebný čas** z dôvodu, ak sa policajt nemohol dostať na miesto výkonu služby iným primeraným spôsobom. Napriek tomu, že zákon neuvádza, ako a či sa preukáže takáto prekážka, spravidla sa preukazuje u subjektu, ktorý prevádzkuje dopravný prostriedok. Napríklad pri meškaní hromadného dopravného prostriedku možno požiadať dopravný podnik o potvrdenie.

3. SLUŽOBNÉ VOĽNO POSKYTOVANÉ V SÚVISLOSTI S OCHORENÍM COVID-19 PO ÚČINNOSTI NOVELY ZÁKONA Č. 73/1998 Z. Z. (9. 4. 2020)

Dňom 9. 4. 2020 nadobudol účinnosť zákon č. 73/2020 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v pôsobnosti MV SR v súvislosti s ochorením COVID-19. Uvedený zákon v článku VI. mení a dopĺňa aj zákon č. 73/1998 Z. z. o nový inštitút, ktorým je **poskytovanie služobného voľna počas krízovej situácie spôsobenej ochorením COVID-19** (§ 287k zákona č. 73/1998 Z. z.).

Pod pojmom „**krízová situácia spôsobená ochorením COVID-19**“ zákon v tomto prípade rozumie:

1. mimoriadnu situáciu,
2. núdzový stav alebo
3. výnimočný stav

vyhlásený v súvislosti s ochorením COVID-19.

Vzhľadom aj na osobitné členenie tohto inštitútu (ustanovenie sa nachádza v XIV. časti zákona č. 73/1998 Z. z. teda v prechodných a záverečných ustanoveniach), teda mimo už zavedeného systému služobného voľna pre prekážky z **dôvodu všeobecného záujmu** alebo **pre dôležité osobné prekážky** (IV. časť zákona č. 73/1998 Z. z. - § 79 - § 83) je možné konštatovať, že poskytovanie služobného voľna počas krízovej situácie spôsobenej ochorením COVID-19 je inštitút, ktorý má:

- 1.) dočasný charakter,²⁶
- 2.) osobitný právny režim²⁷ a
- 3.) povahu špeciálneho ustanovenia.

Odčlenenie od všeobecného systému prekážok v štátnej službe determinuje, že *nie je možné (po účinnosti predmetnej novely) na inštitút služobného voľna počas krízovej situácie spôsobenej ochorením COVID-19 aplikovať ustanovenia o poskytovaní služobného voľna pre prekážky z dôvodu všeobecného záujmu alebo pre dôležité osobné prekážky* (IV. časti zákona č. 73/1998 Z. z.). Do úvahy neprichádza ani použitie právnej analógie, pretože vo verejnom práve je možnosť použitia analógie ojedinelá a vyskytuje sa len tam, kde ju právo výslovne predpokladá, čo určite nie je analyzovaný prípad. Navyše analógia je vylúčená v odvetví správneho práva, kde sa problematika služobného pomeru príslušníkov PZ nachádza.²⁸

Na základe uvedeného tak nie je možné na služobné voľno počas krízovej situácie spôsobenej ochorením COVID-19 použiť podporne ustanovenia upravujúce, napr. problematiku poskytovania služobného voľna pri ošetrovaní člena rodiny a je potrebné vychádzať výlučne z dikcie novely zákona č. 73/1998 Z. z. účinnej od 9. 4. 2020.

Keďže nové ustanovenia § 287k zákona č. 73/1998 Z. z. *majú povahu špeciálneho predpisu* k všeobecným predpisom upravujúcim udeľovanie služobného voľna pre prekážky v štátnej službe z dôvodov všeobecného záujmu, resp. pre dôležité osobné prekážky, je nevyhnutné sa v aplikačnej praxi, počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19, riadiť práve špeciálnymi ustanoveniami (§ 287k). Uvedené však nevylučuje uplatňovanie tých (skorších) inštitútov, ktoré nová právna úprava špeciálne neupravila.²⁹

Do pozornosti však opätovne dávame, že skúmané inštitúty uvedené nižšie sa uplatňujú výlučne počas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19. V čase spracovania tohto príspevku³⁰ síce núdzový stav v súvislosti s ochorením COVID-19 skončil uplynutím 13. 6. 2020³¹, no mimoriadna situácia vyhlásená uznesením vlády z 11. 3. 2020 však trvá naďalej, aj po ukončení núdzového stavu.³²

Špeciálne ustanovenia upravené zákonom č. 73/2020 Z. z. sú tieto:

3.1 Služobné voľno počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID-19 pre nariadenú karanténu policajta

Policajtovi, ktorý nemôže vykonávať štátnu službu *počas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu* vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19

---

²⁶ Príslušné ustanovenia sa budú uplatňovať výlučne v čase krízovej situácie vyhlásenej pre šírenie ochorenia COVID-19.

²⁷ Odlišný, napr. od služobného voľna poskytovaného pri OČR.

²⁸ Pozri bližšie: Rozsudok NS SR 3 Sžf 41/2008.

²⁹ Napríklad poskytovanie služobného voľna bez nároku na služobný plat.

³⁰ k 01.07.2020

³¹ Návrh na zrušenie núdzového stavu, ktorý vláda v dôsledku ochorenia COVID-19 vyhlásila 16. marca 2020, predložil minister vnútra Roman Mikulec na rokovanie vlády v stredu 10. júna 2020.

³² Hoci pripúšťame polemickosť tohto tvrdenia, uvedené vyplýva z tlačovej správy uverejnenej na webovom sídle MV SR k 13. 6. 2020. Dostupné online na: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=nudzovy-stav-skoncil-mimoriadna-situacia-stale-trva>.

z dôvodu nariadenej karantény **v súvislosti s výkonom štátnej služby**, nadriadený poskytne služobné voľno s nárokom na služobný plat počas celej doby jej trvania.

Policajt v tomto prípade kontaktuje svojho lekára, ktorý mu vystaví potvrdenie o dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby. Následne bezodkladne túto skutočnosť bežným spôsobom (napr. telefonicky) nahlási svojmu nadriadenému a predloží mu predmetné potvrdenie.

Nadriadený po preverení skutočností neprítomnosť eviduje do Plánu služieb pod príslušným kódom.

Nakoľko ide o nový inštitút, pred účinnosťou novely zákona sa z obdobného dôvodu neposkytovalo služobné voľno s nárokom na služobný plat, ale neprítomnosť policajta bola ospravedlnená pre jeho dočasnú neschopnosť počas ktorej mu bol vyplácaný služobný plat, resp. dávky z nemocenského zabezpečenia.³³

V prípade, ak je policajtovi nariadená karanténa, ktorá nesúvisí s výkonom štátnej služby, nie je možné policajtovi udeliť služobné voľno, ale postupuje sa v zmysle predchádzajúceho odseku.

3.2 Služobné voľno počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID-19 pre uzavretie detského výchovného zariadenia/školy, pre nariadenú karanténu dieťaťa, pre chorobu osoby, ktorá sa o dieťa stará

Policajtovi počas krízovej situácie nadriadený obligatórne poskytne služobné voľno s nárokom na služobný plat od prvého dňa potreby osobnej a celodennej starostlivosti o dieťa **do dovŕšenia 11. roku veku**, ak:

- detské výchovné zariadenie, v ktorého starostlivosti dieťa inak je, alebo škola, do ktorej chodí, boli uzatvorené podľa nariadenia príslušných orgánov, a to najdlhšie do dňa ich opätovného otvorenia, alebo
- dieťa nemôže byť pre nariadenú karanténu v starostlivosti detského výchovného zariadenia alebo dochádzať do školy, a to najdlhšie do dňa ukončenia nariadenej karantény, alebo
- osoba, ktorá sa inak o takého dieťa stará, ochorela alebo jej bola nariadená karanténa, a to najdlhšie do dňa ukončenia nariadenej karantény alebo do dňa ukončenia ochorenia.

Služobné voľno si v týchto prípadoch policajt uplatňuje **podľa osobnej potreby**. Uvedené znamená, že pokiaľ, napr. nie je nevyhnutné služobné voľno z vyššie uvedených dôvodov čerpať kontinuálne (napr. pretože je dieťa občas v starostlivosti inej osoby), je možné služobné voľno prerušiť (a napríklad vykonať štátnu službu) a následne ho opätovne čerpať.

Obdobná situácia nastáva v prípadoch ak je dieťa v starostlivosti rodičov, ktorí sú obaja v služobnom pomere (napr. príslušníci PZ). V tomto prípade, a na základe osobnej potreby policajta, je okrem prerušenia čerpania služobného voľna možné, napr. aj striedavé čerpanie služobného voľna raz jedným a raz druhým policajtom.³⁴

³³ Podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov.

³⁴ Akýkoľvek iný postup nadriadeného by bol nad rámec zákona (§287k neustanovuje povinnosť kontinuálneho čerpania), a teda aj porušením Ústavy SR. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Policajt žiada nadriadeného o udelenie tohto služobného voľna prostredníctvom IS SAP, resp. e-mailom (v tomto prípade nadriadený neprítomnosť eviduje do Plánu služieb pod príslušným kódom).

Služobné voľno sa policajtovi **neposkytne**, ak sa:

- za starostlivosť o dieťa vypláca **ošetrovné** alebo
- poskytuje služobné voľno alebo pracovné voľno **inej osobe**, ktorá sa o takého dieťa v tomto čase a z tohto dôvodu stará.

Policajt preukazuje splnenie podmienky nároku na služobné voľno čestným vyhlásením.³⁵

Policajtovi, ktorému bolo poskytnuté služobné voľno z týchto dôvodov, patrí služobný plat vo výške 75 % z posledného priznaného služobného platu.³⁶

Policajtovi, ktorému bolo poskytnuté služobné voľno z týchto dôvodov, môže nadriadený po vyhlásení bezpečnostného opatrenia v súvislosti s krízovou situáciou prerušiť čerpanie služobného voľna a nariadiť nástup do výkonu štátnej služby, ak je to v dôležitom záujme výkonu štátnej služby. Nadriadený však oznámi policajtovi nástup do výkonu štátnej služby najneskôr 24 hodín vopred. Nadriadený zároveň musí skúmať, či je uvedené možné, s ohľadom na potrebu starostlivosti o dieťa v prípadoch, ak sú napr. obaja rodičia príslušníci PZ. Nie je totiž možné aby obom rodičom bol súčasne nariadený výkon štátnej služby, ak nie je zabezpečená starostlivosť o dieťa inou osobou.

Nárok na služobné voľno si policajt uplatňuje len raz, a to aj v prípade ak je potreba osobnej a celodennej starostlivosti o viac detí/členov rodiny (súčasne).

3.3 Služobné voľno počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID-19 pre uzavretie zariadenia sociálnych služieb z dôvodu nariadenej karantény

Policajtovi počas krízovej situácie nadriadený poskytne služobné voľno s nárokom na služobný plat od prvého dňa potreby osobnej a celodennej starostlivosti o dieťa, manžela alebo manželku, **ak zariadenie sociálnych služieb**, v ktorom sa takejto osobe poskytuje sociálna služba ambulantnou formou alebo pobytovou formou, bolo rozhodnutím príslušných orgánov **uzavreté** alebo v ňom bolo nariadené karanténne opatrenie.

Ďalšie podmienky poskytovania služobného voľna z tohto dôvodu sú obdobné ako v prípade služobného voľna poskytovaného počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID-19 pre uzavretie detského výchovného zariadenia/školy, pre nariadenú karanténu dieťaťa, pre chorobu osoby, ktorá sa o dieťa stará.³⁷

---

³⁵ Ktoré tvorí prílohu metodického usmernenia k novele zákona č. 73/1998 Z. z. a zákona č 315/2001 Z. z. o niektorých opatreniach v pôsobnosti MV SR v súvislosti s ochorením COVID-19 (č.p.: SSMP-OMP1-2020/000271-007).

³⁶ Podľa § 84 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. tvoria služobný plat zložky služobného príjmu uvedené v odseku 2 písm. a) až m), o) a r), teda napr. bez príplatku za nadčas, resp. odmeny, ale napr. vrátane príplatku za nerovnomernosť.

³⁷ Pozri predchádzajúcu podkapitolu (3.2).

Literatúra

- MEZEI, J., J. ŠIMONOVÁ, J. NOCIAR, J. DINIČ, I. FUFAL, 2018. *Štátna služba a služobný pomer príslušníkov Policajného zboru*. 1. vyd., Bratislava: Wolters Kluwer, s. 764. ISBN 978-80-8168-980-2.
- Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 73/2020 Z. z. zo dňa 9. 4. 2020, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súvislosti s ochorením COVID-19.
- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.
- Metodické usmernenie zo dňa 9. 3. 2020 o udeľovaní služobného voľna príslušníkom PZ a HaZZ, ošetrovné štátnych zamestnancov a zamestnancov MV SR (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-001).
- Metodické usmernenie zo dňa 10. 3. 2020 o udeľovaní služobného voľna príslušníkom PZ a HaZZ, ošetrovné štátnych zamestnancov a zamestnancov MV SR (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-002) – doplnenie.
- Metodické usmernenie zo dňa 16. 3. 2020 o udeľovaní služobného voľna príslušníkom PZ a HaZZ, ošetrovné štátnych zamestnancov a zamestnancov MV SR (č.p.:SPOU-PO6-2020/001791-003) – doplnenie.
- Metodické usmernenie zo dňa 15. 4. 2020 k novele zákona č. 73/1998 Z. z. a zákona č. 315/2001 Z. z. o niektorých opatreniach v pôsobnosti MV SR v súvislosti s ochorením COVID-19 (č.p.:SSMP-OMP1-2020/000271-007).
- Rozsudok NS SR 3 Sžf 41/2008.
- Tlačová správa uverejnená na webovom sídle MV SR k 13. 6. 2020. Dostupné online na: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=nudzovy-stav-skoncil-mimoriadna-situacia-stale-trva> [cit 2020-07.01].

Key words: policeman, police officer, off time, service, COVID-19, corona virus

Summary

The contribution deals with the legislation regulating the provision of official leave to the police officers in the Slovak Republic. Its attention is directed to the analysis of selected institutes of the service of a police officer, especially to obstacles in the performance of the police service. The author also draws conclusions whose prerequisite is the effect on making the legislation “de lege ferenda” more effective.

*mjr. JUDr. Juraj Mezei, PhD.
Katedra súkromnoprávných vied
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Sklabinská 1, 835 17 Bratislava 35
e-mail: juraj.mezei@minv.sk*

Recenzenti: doc. JUDr. Marta Thurzová, PhD., JUDr. Tatiana Máhrová, PhD.

Pozn.: Recenzentka doc. JUDr. Marta Thurzová, PhD., zaradila príspevok medzi odborné články.
Redakčná rada časopisu rozhodla o jeho zaradení medzi vedecké práce.